



# Rehberlik Postası

## Eğitim: Eyübođlu

### Çocuk ve Oyun

Deđerli Anne-Babalar,

Oyun, çocuğun hiç kimseden öğrenemeyeceği konuları, kendi deneyimleriyle öğrenmesi yöntemidir. Oyun yoluyla çocuk, birikmiş enerjisini toplumsal açıdan kabul edilen bir şekilde boşaltma olanağı bulur. Oyun, hem bilişsel gelişimin aynasıdır hem de sosyal becerilerin öğrenildiği ve duygusal boşalımın sağlandığı ortamdır. Bu ayki bültenimizde oyunun çocuklar üzerindeki önemli etkisini paylaşacağız sizlerle.

#### **Eyübođlu Eğitim Kurumları Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Birimi**

#### **Oyun: Çocuğun Renkli ve Büyük Dünyası**

Çocuk için oyun, onun gelişimine katkı sağlayan ve eğitici değere sahip olan önemli bir iletişim ve ifade aracıdır. Oyun, izleyen yetişkine çocuğun kişilik özellikleriyle ilgili önemli ipuçları verirken, diğer yandan çocuk için "tedavi" edici özelliğe sahip bir etkinliktir. Çocuk oyun sırasında eylemlerinde özgürdür. Gerçek yaşamında gerçekleştiremediği bir eylemi, oyun ortamında gerçekleştirerek rahatlama fırsatı bulur. Çocuk günlük dünyasını oyun ortamına taşır. Örneđin bebeğine zorla yemek yedirerek, gün boyu kendisine zorla yemek yediren annesini taklit etmiş olur (Yavuzer, 2003).

Çocuklar için oyunun tedavi edici bir özelliği vardır. İç dünyasındaki sıkıntılı durumları ve olumsuzlukları oyun yoluyla dışarı yansıtan çocuk, katarsis yaşayarak rahatlar. Çocuk ayrıca oyunda ebeveyn, postacı, doktor vb. karakterleri taklit ederek, farklı rolleri öğrenir.

Anne babalar çocuklarının oyun oynadıkları zamana, oynadıkları oyunlara saygı göstermeli ve onlarla bu keyifli anları paylaşmak için gayret etmelidir. Oyun, çocuğa karar verme alışkanlığını kazandırır. Başkalarının vereceği kararla hareket etme duygusunu geliştirir. Çocuk oyun yoluyla sağlıklı iletişim kurma becerisi ve özgür düşünme yetisi kazanır. Oyun çocuğa duygu ve düşüncelerini söyleme imkânı verir.

Çocuklar oyun yoluyla toplumsal kuralları ve onlara uymayı öğrenirler. Oyun ayrıca çocukların yeni arkadaşlar edinmesini, karşı cinsle ilişkiler geliştirmesini ve değişik sosyal rolleri deneyerek öğrenmesini sağlar. Çocukların liderlik özelliklerinin gelişmesine olanak sağlaması açısından da oyun son derece önemlidir. Oyunun belki de en önemli özelliklerinden bir diğeri ise çocuğa oyun içindeki o küçücük ortamdan başlayarak, gerçek hayatta da kazanmayı ve kaybetmeyi öğretmesidir (Özdoğan, 1997).

#### **Oyunun Çocuklar için Önemi**

- Oyunda başardıkları ile çocuk özgüven geliştirir. Oyun, çocuğun olumlu kişilik geliştirmesini sağlar.
- Çocuklar oyun yoluyla kendilerini, dünyayı ve bu dünya içindeki varlıklarını anlamaya, anlamlandırmaya başlarlar. Çocuk, oyun ve oyuncakları yardımıyla rahatlar, sorunlarını çözer.

- -Miş gibi oyunlar (evcilik, doktorculuk vb.) çocuğun durumu -miş gibi canlandırmasını ve o ortamda çözmesini sağlar, kendini ifade etme imkânı verir, gevşemesine ve sıkıntılarını gidermesine yardımcı olur.
- Oyun yoluyla çocuk hayal ve gerçek arasında ayırım yapmayı öğrenir. Oyun başlı başına kendini ve diğerlerini anlama ve anlamlandırma sürecidir.
- Oyun çocuğun vücudunda denge unsurunu geliştirir; güç kontrolü, hareket uyumu, ritim ve esneklik sağlar, motor becerilerini geliştirir ve böylelikle kas gelişimini hızlandırarak güçlendirir.
- Oyun çocuğa topluluk karşısında sıkılmadan konuşma becerisi kazandırır, ses tonu, vurgu, durak ayarlamalarını öğrenmesini sağlayarak dil gelişimine katkıda bulunur.
- Oyun çocuğun düzgün ve etkileyici konuşma becerisini geliştirir, başkalarını dinleme ve anlama yetisini kazandırır, kelime dağarcığının gelişimini sağlar. Çocuk oyunla kendisini ifade etmeyi, sözlü olarak ifade edilenleri anlamayı öğrenir.
- Oynanan oyunlar çocukların problem çözme becerisini artırır. Çocuk oyunla dikkatini bir noktaya toplamayı ve becerilerini organize etmeyi öğrenir.
- Oyun çocuğun muhakeme yeteneğini, tahmin edebilme becerisini, hayal gücünü ve yaratıcılığını geliştirir.
- Çocuklar oyun yoluyla birçok kavramı öğrenerek deneyimleme fırsatı bulurlar.

### **Anne-Babalar Oyun Konusunda Çocuklarını Nasıl Desteklemelidir?**

- Çocuğunuza, evde kendisinin oynayabileceği, oyuncaklarını koyabileceği bir köşe hazırlayabilirsiniz. Bu köşe oyuncaklarını rahatça alabileceği, oynamak istediğini seçebileceği ve geri koyabileceği şekilde düzenlemelidir. Burada oyuncak sepeti veya oyuncak kutusu, minderler, çocuğun boyuna uygun sandalyeler bulunabilir.
- Çocuğa kendi oyuncaklarından kendisinin sorumlu olduğu yavaş bir geçişle öğretilmelidir. İlk zamanlarda oyuncakları birlikte toplamak bu geçişi sağlar.
- Çocuk oyun sürecinden birden koparılmamalıdır. Oyununu bitirmesi için ona zaman tanıyabilirsiniz.
- Anne-baba olarak çocuğunuzun oyun oynamasını cesaretlendirmeli, yeni oyunlar öğretmeli ve çocuğunuz oyun oynarken ona eşlik etmelisiniz. Anne-babayla oynanan oyun, çocuğa çıktığı keşif yolculuklarında güven verir.
- Sizlerin sıcak yaklaşımınız, onunla sık sık oynamanız ve ilgilenmeniz çocuğunuzun daha sağlıklı gelişmesini ve becerileri daha iyi kazanmasını sağlar.
- Çocuğunuza oyun sırasında, kendi kararlarını kendisinin vermesi için olanaklar sağlamalı, aşırı zorlamalardan kaçınmalısınız.
- Oyuncak seçiminde, oyuncuğun çocuğun hangi gelişim alanına hitap ettiğini göz önünde bulundurmalı ve çocuğunuzun yaşına, gelişim düzeyine uygun oyuncakları seçmeye özen göstermelisiniz.
- Çocuğunuzun seçim yapabilme yetisini geliştirebilmek için, kendi oyuncuğunu kendisinin seçmesine, sizinle oynamak istediği oyunu kendisinin seçmesine fırsat vermelisiniz.

Oyunun çocuğun hayatındaki önemi ve iyileştirici etkisi yadsınamayacak derecede büyüktür. Çocukluk döneminde yaşanan psikolojik sorunların tedavisinde kullanılan en önemli tekniklerden biri oyun terapisi. Alanda uzman kişiler tarafından yapılan bu uygulama ile çocuğun gizli dünyasına ve ifade etmekten çekindiği durumlara ulaşarak, doğru ve sağlıklı çözüm yolları üretilmektedir. Çocuğun oyun oynarken benimsediği roller ve kendini ifade ediş şekli terapistte önemli bilgiler vermektedir.

Ebeveynler de çocuklarını oyun sırasında gözlemleyerek, günlük rutinleri hakkında bilgi alabilir ve daha derin sohbetler yapabilirler.

**Kaynakça**

Özdoğan, Berka (1997). Çocuk ve Oyun. Ertem Basım Yayın Dağıtım. Ankara.  
Yavuzer, Haluk (2005). Çocuk Psikolojisi. Remzi Kitabevi. İstanbul.